

Milli Teknoloji, Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda Sanayimizin Geleceği: Sorunlar ve Çözüm Önerileri Sonuç Raporu

BOLU

Kasım 2018

KOCAELİ SAKARYA DÜZCE BOLU YALOVA

www.marka.org.tr

Milli Teknoloji Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda Sanayimizin Geleceği / Sorunlar ve Çözüm Önerileri Bolu Raporu

27 Kasım 2018

Milli Teknoloji Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda Sanayimizin Geleceği / Sorunlar ve Çözüm Önerileri Bolu Raporu

İçindekiler Tablosu

GİRİŞ	3
KATILIMCILAR:.....	4
TOPLANTI DEĞERLENDİRMESİ:	5
SANAYİCİLERİN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	6
FINANSMANA ERİŞİM	6
KURUMSAL YAPILANMA	7
FİZİKİ ALTYAPI	8
DEVLET DESTEKLERİ.....	9
EKONOMİK BELİRSİZLİK	10
SONUÇ.....	11
EK-1: KATILIMCI LİSTESİ	12

Giriş

Toplantı Konusu : Yeni Ekonomi Programı kapsamında “Milli Teknoloji, Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda Sanayimizin Geleceği: Sorunlar ve Çözüm Önerileri”.

Toplantı Tarihi : 27.11.2018 / Salı

Toplantı Yeri : Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Toplantı Salonu

Toplantı Yönetimi : Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekan Yardımcısı / Prof. Dr. Seyit KÖSE

FOTOĞRAF 1: TOPLANTI AÇILIŞ KONUŞMASI

Toplantı Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Türker ATEŞ, Ajans Genel Sekreteri Dr. Mustafa ÇÖPOĞLU, Ajans Planlama Programlama ve Koordinasyon Birim Başkan Vekili Cem BAYRAK'ın açış konuşmaları ile başlamıştır.

Açış konuşmaları sonrasında Ajans Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi uzmanı Yasemin DİLEK tarafından Yeni Ekonomi Programı ve toplantı içeriğine dair bilgilendirme sunumu yapılmıştır.

Toplantı moderasyonu Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde Prof. Dr. Seyit KÖSE tarafından gerçekleştirilmiştir. Toplantıda 11 sorun alanından 5'er tanesinin önceliklendirilmesi istenmiş, tüm katılımcılar kendilerine dağıtılan formlarda tercihlerini belirtmiştir. Bu önceliklendirme sonucunda konu başlıkları aşağıdaki puanları almıştır:

TABLO 1: TEMA PUANLARI

Sıra	Sorun Alanı	Aldığı Puan
1	Finansmana Erişim	8
2	Beşeri Sermaye	5
3	Kurumsal Yapılanma	10
4	Fiziki Altyapı	9
5	Ulusal ve Uluslararası Pazara Erişim ve Tutunma	5
6	Üretim Maliyetleri	5
7	Devlet Destekleri	8
8	Kalite ve Markalaşma	7
9	Profesyonel Danışmanlık Gereksinimi	4
10	Mevzuata Dair Sorunlar	5
11	Ekonomik Belirsizlik	10

Katılımcılar:

Toplantıya Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Türker ATEŞ, Bolu Belediyesi Teftiş Kurulu Müdürü Muhittin ÖZÇELİK, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Seyit KÖSE, Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü Şube Müdürü Ali GÜVEN ve Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Dr. Mustafa ÇÖPOĞLU olmak üzere ilin protokol temsilcileri ile sanayi temsilcileri katılım sağlamıştır. Katılımcıların profili kurumlara göre incelendiğinde 3 tanesi kamu kurumu, 4 tanesi akademi, 3 tanesi oda / borsa / işadamları derneği / STK, 3 tanesi özel sektör, 3 tanesi OSB temsilcisidir. Toplantıya 12 kurumdan 15 kişi katılım sağlamıştır. Toplantı Katılımcı listesi EK-1'de verilmiştir.

FOTOĞRAF 2: TOPLANTI KATILIMCILARI

Toplantı Değerlendirmesi:

27 Kasım 2018'de Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Toplantı Salonunda düzenlenen toplantı esnasında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından önceden belirlenen ve Ajansa gönderilen 11 ana başlık üzerinden anket çalışması katılımcılara uygulanmıştır. Katılımcıların oylaması esas alınarak aşağıdaki 5 ana başlık önceliklendirilmiştir.

- Finansmana Erişim
- Kurumsal Yapılanma
- Fiziki Altyapı
- Devlet Destekleri
- Ekonomik Belirsizlik

FOTOĞRAF 3: BİLGİLENDİRME SUNUMU

Toplantı 2 ana oturum olarak gerçekleştirilmiştir. Oturumlarda moderatör eliyle öncelikli seçilen ilk 3 başlık birinci oturumda ve diğer 2 başlık ikinci oturumda olmak üzere blok oturum şeklinde katılımcıların görüş ve değerlendirmelerine sunulmuştur.

İşbu raporun ikinci bölümünde “Sanayicilerin Sorunları ve Çözüm Önerileri” isimli toplantı dökümü başlıklar bazında kategorize edilerek raporlanmıştır. Toplantı boyunca katılımcılar kendi oyları ile önceliklendirilen başlıkların yanında, verilen tüm temaların birbirleri ile ilişkili olduğu ve birçoğunun bütünlük değerlendirelerek sorun ve çözüm önerilebileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca ve özellikle toplantıya konu olan 11 başlığa üniversite ve sanayi ilişkisinin de eklenmesi gerektiği katılımcılar tarafından vurgulanmıştır. Bu ilişki içerisindeki tüm paydaşların sanayi odaklı karar alma sürecine dahil olması gerekmektedir.

Sanayicilerin Sorunları ve Çözüm Önerileri

Finansmana Erişim

- ✘ Sorun: Özel sektörün finansmana erişimi sıkıntılıdır. Özellikle bankaların kendini süreç dolayısı ile korumaya alması birçok sektörü olumsuz etkilemektedir.
- ☞ Çözüm Önerisi: Devlet bankalarının özel sektörün finansmana erişiminde önderlik yapması gerekmektedir. Halihazırda KGF ile TOBB iş birliğinde bu süreçte kısmen ve geçici çözüm üretilmiştir.
- ☞ Çözüm Önerisi: Mevcut dönemde KDV iadelerinde sorun yaşanmaktadır. Vergi dairelerince teminat mektubu karşılığında ve dosya incelemesi sonrasında verileceği belirtilmektedir. Her işte farklı teminat mektubu talebi olmakta ancak banka nezdinde işletmenin teminat mektubu limiti dolmaktadır. Bu döngü iş yapma kolaylığı konusunda engel teşkil etmektedir.

- ↻ Çözüm Önerisi: Finansmana erişim araçları proje bazlı olarak geliştirilmelidir.
- ✘ Sorun: Yukarıdaki sorun ile bağlantılı olarak mevcut durumda bankalar inşaat firmalarına kredi vermemektedir. Finansmana erişim zor, bankaların mali gerekliliklerini işletmeler karşılayamamaktadır.
- ↻ Çözüm Önerisi: Kamu Bankaları ve finansal kaynakları alternatif, genişletici finansal destekler vermelidir.
- ✘ Sorun: Borçlanma hususunda bankalar dışında yeterli alternatif kaynakları bulunamamaktadır.
- ↻ Çözüm Önerisi: Leasing, factoring vs. gibi alternatif finansal kaynaklar denenmelidir. Ayrıca KOSGEB, MARKA vb. kurum/kuruluş destekleri de bu kapsamda değerlendirilebilir.
- ✘ Sorun: Konkordato ilanları, işletmelerin finansmana erişimine engel olmaktadır. Bu hususta alacaklı konumdaki işletmeler kendi öz sermayelerinde ve alacaklarının geri dönüşümü ile ilgili de sorunlar yaşanmaktadır. Dericiler, inşaat vb. sektörler durumdan olumsuz etkilenmiş ve etkilenmeye devam etmektedir.
- ↻ Çözüm Önerisi: Konkordato ilanına giden süreçte denetimler artırılmalı, önlem alınmalıdır. Diğer ilişkili, alacaklı işletmelerin durumdan olumsuz etkilenmesi sebebiyle konkordato ilanını zorlaştıran tedbirler alınmalıdır. Ekonomi Bakanlığının buna yönelik tedbirleri olduğu bilinmektedir.
- ↻ Çözüm Önerisi: Konkordato ilanı sürecinde, ilan eden firmanın tedarik zincirindeki işletmeler bu durumdan en çok etkilenen aktörlerdir. Bu hususlar dikkate alınarak, konkordato ilan edilmesinde tedarikçi ve alacaklıların finansal sürdürülebilirlikleri göz önüne alınmalıdır.

Kurumsal Yapılanma

- ✘ Sorun: Kurumsal yapılanma yetersizliği ülkemizde önemli bir sorundur. Kurumsal yapılanma istenilen düzeyde olmadığı için firmalarda nesil geçişleri sürdürülebilir olmayıp, üçüncü nesle kalamadan sadece babadan oğula geçebilmektedir.
- ↻ Çözüm Önerisi: Kurumsal yapılanma boyutunda mevcut işleyiş güncellenmelidir. Kurum/ kuruluşlarda işler, bu işlerin ehli olan nitelikli kişilerce yapılmalıdır.
- ↻ Çözüm Önerisi: Firmalarda güncellenen kurumsal sistem ile birlikte iş bilmeyenleri de iş bilir hale getirmek ve iş öğrenmeye teşvik etmek amaçlanmalıdır.
- ↻ Çözüm Önerisi: Şirket ortaklık yapısı değişmesi ve yabancı sermayenin dahil edilmesi ile kalite ve güvence sistemleri geliştirilmektedir ki bu da kurumsal yapılanmanın önemli bir ayağıdır.
- ↻ Çözüm Önerisi: Elektronik ortamda kurumsallaşma eğitimleri verilebilir. İş yapabilecek ve alanında nitelikli personelin istihdamına öncelik verilmelidir.
- ✘ Sorun: Kurumlardaki verimlilik tespiti gerek performans göstergeleri, gerek yetersiz nitel kriterler tanımlanmadığı için doğru ölçülememektedir.
- ↻ Çözüm Önerisi: KOSGEB, MARKA, TÜBİTAK vb. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tüm ilgili ve bağlı kurum/kuruluş destekleri eşgüdümlü olarak yapılması uygulanan desteklerin etkilerinin ölçülmesinde faydalı olacaktır.

- ✘ Sorun: Bakanlıkların daha işlevsel olması ve süreçlerin hızlanması için Başkanlık Sistemine geçilmiş ancak sistemin yeni olması sebebiyle henüz süreç işlerlik kazanmamıştır. Dolayısıyla iş ve işlemlerin yapılmasında gecikmeler ve kesintiler yaşanmaktadır. Destek veren kurumlar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı altında toplandı ancak kurumların destek verdiği alanlarda çakışmalar yaşanabilmektedir.
- ↔ Çözüm Önerisi: Kurumlar birleştirilmeli, verilen desteklerde eşgüdüm sağlanmalıdır.
- ↔ Çözüm Önerisi: Bir an önce merkezi teşkilatlanma yapılanmalarının tamamlanması sanayicinin en öncelikli talebidir. Örneğin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvikler Genel Müdürlüğü teşkilatlanması, Bakan yardımcılarının atanması öncelikli ve acil yapılanma ile ilgili beklenti ve kısa vadeli çözüm önerisidir.
- ✘ Sorun: Kanatlı sektöründe firmanın helal belgesi alması gerekmekte, bunun da Valilik onayı ile alınması gerekmektedir. Resmi kurum gerekliliği bulunmakta ancak akreditasyon kurumu bulunmamaktadır. Helal sertifikasını TSE vermektedir ancak mevzuatta onaylayacak üst kurum bulunmamaktadır.

Fiziki Altyapı

- ✘ Sorun: Mevcut ulaşım ağları yetersizdir. Herhangi bir entegre ulaşım ağları oluşturma ve işletme modelimiz bulunmamaktadır.
- ↔ Çözüm Önerisi: İlin ulaşım altyapısını geliştirmek için farklı ulaşım alternatifleri oluşturulmalıdır. Örneğin, hızlı tren güzergahı bu il üzerinden oluşturulup buradaki durak sayıları nüfus yoğunluğu ile orantılı olacak şekilde makul bir sayıya çıkartılabilir.
- ↔ Çözüm Önerisi: Hızlı tren için yap-işlet -devret modeli ile Düzce-Bolu illerinde, nüfus yoğunluğu göz önüne alınarak duraklar planlanmalı. Hızlı trenin üç seferden biri (3 saatte bir örneğin) Bolu'da (durak sayısına karşı olmamakla birlikte) olması gereklidir. Karasu Limanı ve Filyos liman hatları doğrudan ve dolaylı ilimiz özelinde etkilenecektir. Bu aşamada hareketli nüfus oranının yüksek olduğu yerler baz alınarak tasarlama gerekmektedir.
- ↔ Çözüm Önerisi: OSB'lerin demiryolu ile bağlantısı en önemli taleptir. Ayrıca Bolu kent yapısının da demiryolu için gerekli fiziki altyapıya uygun, lejanta işlenerek, öngörülen alanlarda yerleşime müsaade edilmeyerek gelecek taleplerinde kolaylık sağlayacaktır. (İsmetpaşa - Adapazarı hattının bağlanması için Gerede olarak da talepte bulunulmuştur.)
- ↔ Çözüm Önerisi: Köroğlu Dağı Kültür Turizm Gelişim Bölgesinin fiziki altyapısı mutlaka tamamlanmalıdır.
- ✘ Sorun: İlimizde OSB doluluk oranı yüksektir. İlimize gelen yeni yatırım talepleri yeterli düzeyde karşılanamamaktadır.
- ↔ Çözüm Önerisi: Kümelenmiş sanayi tesisleri bölgelerinin (örneğin ilimizde Arçelik ve yan sanayi bölgesi) ıslah OSB yapısına dönüştürülmesi gerekmektedir. Bütünsel sanayi altyapı gerekliliği bulunmaktadır. Herhangi bir acil durum olması halinde müdahaleyi de kolaylaştıracaktır. Ayrıca sanayi alanları ile yaşam alanlarının ayrıştırılmasında bu husus öncelikli ve gereklidir.
- ✘ Sorun: Arçelik pişirici ve ısıtıcılar üretim sahası ve yan sanayi firmaları Bolu Ovası'nda şehirle bütünleşmeye başlamış olup, alanın ıslah OSB'ye dönüştürülmesi istenmekte

ancak OSB alanın sınırları ile büyük ova ilan edilen Bolu Ovası'nın sınırları iç içe geçtiği için ıslah OSB'ye dönüştürmede sorunlar yaşanmaktadır. OSB'lerde tevhid işlemleri ücretsiz sağlanmakta ancak OSB dışında birleştirme yapılamamaktadır, ayrıca emlak vd. vergiler bulunmaktadır. Tevhid işlemlerinde sorun bulunmaktadır.

- ☞ Çözüm Önerisi: Tevhide mevzu bahis alanlarda ıslah OSB olması, süreçte kolaylık sağlayacaktır.
- ✘ Sorun: Kamulaştırma süreci genel itibarıyla uzun ve zordur. Sanayicinin yer talebine anında cevap verilememekte, en az 3 yıllık bir genişleme talebi sürecinin beklenmesi gerekmektedir.
- ☞ Çözüm Önerisi: Tarıma elverişli olmayan mevcut araziler OSB'ye dönüştürülmelidir.

Devlet Destekleri

- ✘ Sorun: Ar-Ge yenilikçilik üzerine proje başvuruları görece düşüktür. Bu durum üzerinde sanayicilerin genç ve deneyimsiz olmasının etkisi de bulunmaktadır.
- ☞ Çözüm Önerisi: Devlet destekleri KÜSİ, KOSGEB vb. önemli konumdadır. Burada firmaların sadece kapasite artırımı yerine vizyonları geniş tutmaları, yeni ürün veya üretim sürecine yönelik destek arayışı önemlidir.
- ☞ Çözüm Önerisi: Desteğe göre proje değil de ihtiyaca göre proje mantığı işletmeler tarafından benimsenmelidir.
- ☞ Çözüm Önerisi: Firmaların kapasite arttırmadan ziyade yeni ürün veya katma değeri yüksek ürünler üretebilmek için devlet desteği almaya yönelmesi faydalı olacaktır. Arçelik fırında kullanılan ithal edilen bir parçayı Türkiye'de üretmek için devlet desteği alması bu duruma iyi bir örnektir.
- ✘ Sorun: Risk sermayesi için ayrılan kaynaklar yetersizdir.
- ☞ Çözüm Önerisi: Risk sermayesi payı artırılmalıdır.
- ☞ Çözüm Önerisi: Devlet destek mekanizmalarının süreçleri daha şeffaf olmalıdır. Mükerrer destek alma veya destek başvuru değerlendirme süreçleri daha net ve eksikleri tamamlamaya yönelik revize edilmelidir.
- ✘ Sorun: Devletin sağladığı teşvikler yatırımcılara cazip gelecek şekilde olmadığı için işin başlangıcında yatırım talebi çabasının gerçekleşmesini zorlaştırmaktadır.
- ☞ Çözüm Önerisi: Devletin sağladığı teşvikler başlangıçta yatırımcılara daha cazip gelecek şekilde yapılandırılmalı ve revize edilmelidir.
- ✘ Sorun: Kamu - sanayi iş birliği olanakları görece zayıf olup bu konu ile ilgili farkındalık eksikliği bulunmaktadır.
- ☞ Çözüm Önerisi: Kamu - sanayi iş birliğinde firmaların iş birliğine yatkınlığı önemli bir etken olduğundan hususun geliştirilmesine yönelik enstrümanlar yapılandırılmalıdır.
- ☞ Çözüm Önerisi: KÜSİ kapsamında firmalar ziyaret edilmektedir. Bu platform faydalı olup, kurumların doğrudan sahadan bilgi alması sağlanmaktadır.
- ☞ Çözüm Önerisi: Olumlu örnekler teşvik edici olduğundan akademi, sanayi vb. alanlarda olumlu örnekler çoğaltılmalıdır.

Ekonomik Belirsizlik

- ✘ Sorun: Fiyat belirsizliğine sebebiyet veren söylem ve vaatler kişilere bağımlı ve geçici olmaktadır.
- ↪ Çözüm Önerisi: Ekonomik belirsizlik için de toplum nezdinde güven sağlayacak birinin fiyat belirsizliğini gidermek için konuşma yapıp güven endeksini arttırması uygun olacaktır.
- ✘ Sorun: Ekonomik belirsizlik önemli bir etkidir ve mevcut risk düzeyi oldukça yüksektir.
- ↪ Çözüm Önerisi: “Kurlardaki değişim nasıl daha öngörülebilir şekilde yapılmalı ki sanayiciler daha az etkilensin” üzerinde yoğunlaşıp daha yumuşak geçişler yapılmalıdır.
- ↪ Çözüm Önerisi: Güçlendirilmiş bir döviz politikası izlenmelidir.
- ↪ Çözüm Önerisi: Siyasi belirsizlikler ortadan kalkmalı, iktidar ve muhalefet ekonomi boyutunda iş birliğine gitmelidir.
- ✘ Sorun: Döviz ile borçlanma düzeyi çok yüksektir.
- ↪ Çözüm Önerisi: Zorunlu sigorta getirilebilmeli ve döviz ile borçlanma riski bertaraf edilebilmelidir.
- ✘ Sorun: Ekonomi politikalarına müdahalelerin kamuoyu önünde ve gereğinden fazla şekilde olması, piyasaları olumsuz etkilemektedir.
- ↪ Çözüm Önerisi: Ekonomiye yapılan müdahaleler daha derinden ve örtülü şekilde yapılmalı, her müdahale kamuoyu ile paylaşılmamalıdır.
- ✘ Sorun: Türkiye’de Merkez Bankası şeffaflık düzeyi yeterli değildir. Merkez Bankasındaki şeffaflık %30 düzeyinde sağlanırken %70 düzeyinde sağlanamamaktadır.
- ↪ Çözüm Önerisi: Merkez Bankası, hükümet, Hazine ve Maliye Bakanlığının iş birliği içinde şeffaflığı sağlayacak tedbirler alması faydalı olacaktır.
- ✘ Sorun: Siyasi belirsizlik ve siyasilerin söylemleri piyasayı çok etkilemektedir.
- ↪ Çözüm Önerisi: Siyasilerin piyasa mekanizmasını etkileyebilecek söylemlerde bulunurken daha dikkatli olmaları gerekmektedir. Piyasayı etkileyecek söylemlerden uzak durmaları gerekmektedir.
- ✘ Sorun: Döviz kurlarındaki hareketlilik ihracatçıları çok etkilemektedir.
- ↪ Çözüm Önerisi: Döviz kurunun sabit hale gelmesine yönelik politikalar geliştirilmeli, kuru etkileyen faktörler kontrol altına alınmalıdır.
- ✘ Sorun: Bankaların kredi faizleri çok yüksektir, bu faiz oranlarında firmaların kredi kullanma imkânı bulunmamaktadır.
- ✘ Sorun: İşadamlarını yaşadığı sorunlardan biri de çek yasası ile ilgilidir. Bankalar herkese çek vermektedir. Bu durumda ise yazılan çekler dolayısı ile firmalar zora düşmektedir.
- ↪ Çözüm Önerisi: Bankalar çek verirken daha seçici olmalıdır, herkese çek vermemelidir. Karşılıksız çek yazmayı zorlaştırmak için cezai yaptırımlar artırılmalıdır.

Sonuç

27 Kasım 2018 tarihinde Bolu'da gerçekleştirilen "Milli Teknoloji, Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda Sanayimizin Geleceği: Sorunlar ve Çözüm Önerileri" gündemli toplantıda öne çıkan başlıklar Finansmana Erişim, Kurumsal Yapılanma, Fiziki Altyapı, Devlet Destekleri ve Ekonomik Belirsizlik olmuştur. Bu başlıklar odağa alınarak, öncelikli görülen sorunlar, bunlara yönelik somut çözüm önerileri, konu ile bağlantılı görüş ve öneriler Bolu'nun önde gelen kamu kurumu, odaları, STK ve sanayi temsilcileri tarafından masaya yatırılmıştır.

Toplantıda öncelikli belirtilen sorunlarla birlikte Bolu özelinde sürdürülebilir il ve ülke ekonomisine katkısı yüksek olacak sanayi kollarına odaklanması, Bolu'da tarım dışı arazilerin sanayiye açılması, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tüm ilgili ve bağlı kurum/kuruluşların desteklerinin eşgüdümlü olması, devlet bankalarının özel sektörün kredi sorununun çözümünde öncü olması ve inisiyatif alması gerekliliği ön plana çıkmıştır. İlin beşeri sermayesinin zayıf olduğu, sanayicilerin yetişmiş, nitelikli elemana ulaşmada zorlandıkları belirtilmiştir. Gündeme getirilen çözüm önerilerinin kısa vadeli oldukları ve sorunlara tam anlamıyla nüfuz edemediği için, sorunun kalıcı olarak çözümünü sağlayamadığı belirtilmiştir.

EK-1: Katılımcı Listesi

Sıra	Kurum	Ünvan	Katılımcı Adı
1	Bolu Ticaret ve Sanayi Odası	Yönetim Kurulu Başkanı	Türker ATEŞ
2	Bolu Belediyesi	Teftiş Kurulu Müdürü	Muhittin ÖZÇELİK
3	Bolu İzzet Baysal Üniversitesi	İİBF Dekan Yrd.	Prof. Dr. Seyit KÖSE
4	Bolu İzzet Baysal Üniversitesi	Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi	Prof. Dr. Turan KARADENİZ
5	Bolu İzzet Baysal Üniversitesi Nükleer Radyasyon Dedektörleri Uygulama ve Araştırma Merkezi	Müdür	Prof. Dr. Ercan YILMAZ
6	Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Şube Müdürü	Ali GÜVEN
7	Gerede Ticaret ve Sanayi Odası	YK Üyesi	Hüseyin YÜKSEL
8	Bolu KOSGEB İl Müdürlüğü	Uzman Yrd.	Hakan ALAMUR
9	Gerede Organize Sanayi Bölgesi	Bölge Müdürü	Mustafa ERDOĞANLI
10	Bolu Karma ve Tekstil Organize Sanayi Bölgesi	YK Başkanı	Ruhi KAYGUSUZ
11	Bolu Organize Sanayi Bölgesi	YK Başkan Yrd.	Abdullah UZUN
12	Bolu Teknoloji Transfer Uygulama ve Araştırma Merkezi	Müdür	Prof. Dr. İbrahim BELENLİ
13	Schott Orimm Cam A.Ş.	Ar - Ge Müdürü	Kadir ÇALIŞGAN
14	Arçelik Pişirici Cihaz İşletmesi A.Ş.		Altan ÖZKÖK
15	Arçelik Pişirici Cihaz İşletmesi A.Ş.		Kübra GÜLEN
16	MÜSİAD	Şube Başkanı	Eyüp UZUN